

Q&A Adfiz webinar 5 februari 2026 over komst Europese AML-CFT-pakket door de AFM

1. Doel en voorbehoud Q&A

Op uitnodiging van Adfiz heeft de AFM op 5 februari 2026 een webinar verzorgd over de komst van het Europese AML/CFT-pakket. De AFM waardeert de uitnodiging van Adfiz en juicht initiatieven toe die bijdragen aan een zorgvuldige naleving van de regelgeving. Tijdens het webinar is een aantal vragen gesteld; die vragen zijn in dit document overgenomen; in dit document wordt daarop nader ingegaan.

De AFM wijst op het volgende voorbehoud. De reacties in dit document zijn gebaseerd op de op dit moment geldende nationale wet- en regelgeving, en op de informatie die op dit moment beschikbaar is over het toekomstige Europese AML/CFT-pakket. De antwoorden kunnen in de toekomst wijzigen zodra nieuwe relevante informatie beschikbaar komt.

Daarnaast geldt dat de wijze waarop de Wwft moet worden nageleefd afhankelijk is van de specifieke omstandigheden van de meldingsplichtige entiteit. Daarom beperken wij onze reactie tot naleving in algemene zin. Onze reactie kan dan ook niet worden opgevat als een volledige of uitputtende interpretatie, noch als juridisch bindende *guidance*. Tot slot heeft de AFM zich beperkt tot een reactie op hoofdlijnen. Dat een onderwerp niet expliciet is benoemd, kan niet worden opgevat als instemming of goedkeuring.

2. Beantwoording vragen

Vraag 1. *“Is het evt. een idee dat de AFM een digitaal stroomschema ontwikkeld (op de site) waar je door heen kan lopen, zodat je altijd weet dat je op een goede manier handelt en dat daar (achteraf) geen discussie over ontstaat. Zo ontstaat en een eenduidige manier van controle. Lijkt mij erg wenselijk en voorkomt veel vragen en discussie.”*

Zowel de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (**Wwft**), als het regelgevend kader uit het Europese AML-pakket, is *principle based* wetgeving en moet risicogebaseerd worden nageleefd. Dat betekent dat financiële ondernemingen zelf moeten beoordelen met welke diepgang en op welke risicogebaseerde wijze invulling wordt gegeven aan de anti-witwas- en anti-terrorismedinancieringsverplichtingen. Omdat elke onderneming uniek is en aan verschillende risico's is blootgesteld, is de suggestie om met een generiek *‘one size fits all’* stroomschema te werken dan ook niet passend.

Wel wijst de AFM erop dat – met betrekking tot de naleving van de Wwft - een uitgebreide leidraad is ontwikkeld waarin de belangrijke onderdelen voor naleving van de Wwft staan beschreven. In de kern blijven die onderdelen ook onder de AMLR van belang. De Leidraad Wwft en Sanctiewet (v. 5 juni 2024) is te raadplegen via de website van de AFM. Voor de volledigheid verwijst de AFM naar haar antwoord op vraag 5 voor wat betreft de status van de Leidraad na inwerkingtreding van het Europese AML/CFT-pakket.

Vraag 2. “De AMLD bevat ook bepalingen over outsourcing van screening/KYC diensten. Hierbij zit ook meldplicht naar de supervisor wanneer dit wordt uitbesteed. Nu is er ook al een meldplicht bij nieuwe kritische dienstverleners (waaronder uitbesteding) onder DORA en een algemenere rapportageverplichting voor uitbestedingen voor bepaalde dienstverleners. Is de AFM bezig met het versimpelen van al deze verschillende meldplichten om het iets makkelijker te maken om aan de verschillende meldplichten te voldoen?”

De verschillende meldplichten voor uitbestedingen vloeien voort uit afzonderlijke Europese wetgevingskaders. Voor uitbesteding geldt dat sommige financiële ondernemingen moeten voldoen aan zowel de verplichtingen uit de Antiwitwasverordening (AMLR) als aan sectorale kaders zoals DORA. De AFM waardeert de vragen en signalen die tijdens het webinar zijn gedeeld. Deze input wordt doorgezet naar de relevante collega's binnen de organisatie, waaronder de teams die zich bezighouden met DORA. Wij blijven aandacht houden voor deze signalen uit de sector, en moedigen financiële ondernemingen aan om eventuele knelpunten in wet- en regelgeving te signaleren bij de wetgevende instanties.

Vraag 3. “Bij wie ligt de verplichting voor het controleren van haar relaties (incl. UBO's) tegen de sanctielijsten? Bij de bemiddelaar of alleen de verzekeraar? Of beiden? En indien ook bij bemiddelaar, dienen zij de relatie dan ook in monitoring (doorlopende controle sanctielijsten) te houden?” **Vraag 4. “Een sanctielijst is vindbaar als Excel-bestand op Nationale sanctielijst terrorisme | Rapport | Rijksoverheid.nl Deze lijst geeft de stand van zaken weer van 11-11-2024. Dat lijkt mij achterhaald. Kan dit ook anders worden gecheckt?”**

Om het beoogde effect van sancties te realiseren, is naleving van sancties door eenieder te allen tijde verplicht. De verplichting om te controleren of sancties niet worden overtreden ligt dus bij eenieder. Daarnaast geldt voor een aantal specifieke financiële instellingen een aanvullende poortwachtersverplichting bij de naleving van de sanctieregelgeving. Instellingen moeten hun relaties screenen op de relevante sanctielijsten. Dit zijn de Nationale sanctielijst terrorisme, de EU-sanctielijst en de geconsolideerde lijst van VN-sancties. Via de [website van de Rijksoverheid](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/sancties) kan de meest recente versie van de Nationale sanctielijst terrorisme worden geraadpleegd, waarbij op dit moment de versie van 9 januari 2025 beschikbaar is. Voor meer informatie verwijst de AFM naar hoofdstuk 9 van de Leidraad Wwft en Sanctiewet (v. 5 juni 2024) en de ‘Leidraad Financiële Sanctieregelgeving’ van het ministerie van Financiën. Tot slot introduceert de AMLR ook poortwachtersverplichtingen inzake gerichte financiële sancties.

Vraag 5. “Zojuist is de Leidraad Wwft en Sanctiewet van AFM genoemd. Deze dateert van 05 juni 2024. Wordt deze Leidraad geactualiseerd op basis van het nieuwe anti-witwasstelsel? Per wanneer?”

Een groot deel van de richtsnoeren uit de Leidraad Wwft en Sanctiewet is opgenomen in de AMLR of wordt opgenomen in nadere lagere regelgeving of AMLA-guidelines. De richtsnoeren krijgen daarmee een plaats in de (rechtstreeks werkende) Europese regelgeving. Doordat de sectorale regels in de AMLR worden vastgelegd, is de ruimte voor aanvullende nationale interpretatie beperkt. Het is op dit moment nog niet bekend of, en zo ja wanneer, de AFM haar leidraad zal actualiseren.

Vraag 6. “Botst de poortwachtersrol niet met de AVG (privacy van cliënten)?”

De AFM ontvangt regelmatig vragen over de verhouding tussen de poortwachtersrol onder de Wwft en de verplichtingen uit de AVG. Het toezicht op de naleving van de AVG valt niet onder de verantwoordelijkheid van de AFM; hiervoor is de Autoriteit Persoonsgegevens de bevoegde toezichthouder. Voor financiële instellingen geldt dat zij zowel de Wwft als de AVG moeten naleven. De Wwft biedt een grondslag voor noodzakelijke en evenredige gegevensverwerking. De Wwft en AVG zijn niet met elkaar in strijd, maar vereisen in de praktijk wel een zorgvuldige en voortdurende afweging van belangen. De AFM benadrukt het belang van een juiste toepassing van beide wettelijke kaders en adviseert instellingen om bij vragen over gegevensbescherming contact op te nemen met de Autoriteit Persoonsgegevens of gespecialiseerde juridische adviseurs.

Vraag 7. “Moeten alle verzekeringstussenpersonen aan de nieuwe AML-verplichtingen voldoen? In het webinar hoorde ik dat de reikwijdte van de Europese antiwitwaswetgeving met betrekking tot verzekeringstussenpersonen wijzigt ten opzichte van de Wwft.”

In de AMLR staat dat meldingsplichtige entiteiten aan de nieuwe AML-verplichtingen moeten voldoen. In artikel 2 en 3 van de AMLR staat welk type instellingen aan te merken zijn als meldingsplichtige entiteit.

Bemiddelaars in levensverzekeringen blijven meldingsplichtige entiteit en moeten voldoen aan de AMLR, tenzij zij aan beide¹ onderstaande voorwaarden voldoen:

- i. de tussenpersoon int geen premies van of andere bedragen voor (ten behoeve van) de cliënt; én
- ii. de tussenpersoon handelt onder de verantwoordelijkheid van een of meer verzekeringsondernemingen of verzekeringstussenpersonen voor de betrokken producten.

Overweging 9 van de AMLR biedt context bij deze uitzonderingsgrond. Daarin wordt toegelicht dat sommige tussenpersonen werkzaamheden uitvoeren onder de volledige verantwoordelijkheid van verzekeringsondernemingen of andere verzekeringstussenpersonen, waarbij zij opereren binnen de interne procedures en controles van deze partijen en geen premies of andere bedragen innen. De poortwachtersverplichtingen worden daarbij volledig gewaarborgd door de entiteit onder wiens verantwoordelijkheid de bemiddelaar in levensverzekeringen diensten verleend. Deze tussenpersonen zijn niet in staat om zinvol cliëntenonderzoek te verrichten of effectief verdachte transacties te detecteren.

In algemene zin kan – op basis van overweging 9 - worden opgemerkt dat de AMLR hiermee onderscheid maakt tussen tussenpersonen die zelfstandig optreden en tussenpersonen die opereren binnen de verantwoordelijkheidssfeer van een andere entiteit. Concreet gaat het dus om:

¹ Omdat in artikel 2, lid 1, onderdeel 6, onder c, AMLR het woord “en” wordt gebruikt, geldt dat bemiddelaars in levensverzekeringen alleen van de AMLR-verplichtingen zijn uitgezonderd wanneer aan beide voorwaarden wordt voldaan.

- zelfstandig opererende verzekeringstussenpersonen, die wél onder de AMLR vallen en meldingsplichtige instelling zijn; en
- tussenpersonen die volledig binnen de verantwoordelijkheidssfeer van een verzekeraar of andere tussenpersoon opereren én geen geldmiddelen behandelen, die géén meldingsplichtige instelling zijn en dus niet binnen de reikwijdte van de AMLR vallen.

Voor de volledigheid wijst de AFM erop dat het aan instellingen zelf is om te beoordelen of hun positie en werkwijze onder de uitzondering vallen. De AFM kan die bepaling niet nader inkleuren buiten de tekst van de AMLR om, het is aan de Europese wetgever en AMLA om hier nadere informatie over te geven.